

Norsk Botanisk Forening

Etiske retningslinjer for Norsk Botanisk Forening

*“Man skal ikke plage andre, man skal være grei og snill,
men forøvrig kan man gjøre som man vil”
- Politimester Bastian*

1. Innledning

Etikk handler om å ta ansvar. I arbeidet vårt kan vi møte etiske utfordringer i foreningsvirksomheten, i det vitenskapelige fellesskapet og i samarbeid med andre mennesker. De etiske retningslinjene skal hjelpe oss i å ta ansvar og gjøre kloke valg. Men skrevne ord og retningslinjer er ikke alltid tilstrekkelig. Etikk handler om mer enn hva som er mulig å nedfelle i et dokument; nemlig personlig integritet, mellommenneskelige relasjoner, god foreningskultur og klokskap.

Hvorfor etiske retningslinjer?

De etiske retningslinjene gjelder for alle medlemmer og tillitsvalgte og de som til enhver tid representerer Norsk Botanisk Forening (NBF). Retningslinjene skal hjelpe oss til å ta kloke valg, i tråd med våre formål, etiske standard og i henhold til Norsk lov.

I NBF forholder vi oss til etikk i hovedsakelig tre forhold:

Etikk i forholdet menneske og natur, foreningsetikk og personlig etikk.

De fundamentale spørsmålene vi skal stille oss er:

- Kommer noens liv, helse eller sikkerhet i fare?
- Kan naturen eller miljøet bli skadelidende?
- Er det lovlig?
- Føles det ærlig og riktig?
- Går det på bekostning av tillit og integritet?
- Kan jeg forsvare dette offentlig?
- Er det i overensstemmelse med visjon, grunnverdier og våre moralske prinsipper?

Hvis du ikke kan svare klart ja eller nei på disse spørsmålene, skal du ikke gjøre det. Er du i tvil kan du ta saken opp med styret i lokalforeningen eventuelt hovedforeningen.

2. En trygg forening for alle

Norsk Botanisk Forening skal være en trygg forening for alle, uansett kjønn, alder, etnisk bakgrunn, seksuell legning/kjønnsidentitet, religion eller funksjonsevne. For å sikre at alle medlemmer føler seg trygge og vet hva de skal gjøre ved eventuelle tilfeller av trakassering skal NBFs retningslinjer for oppførsel følges.

2.1 Nulltoleranse overfor trakassering.

Norsk Botanisk Forening ønsker at alle medlemmer skal føle seg velkommen i foreningen og at vi har en vennlig, kameratslig, saklig, solidarisk holdning og tone overfor hverandre i foreninga. Det innebærer nulltoleranse overfor all form for trakassering, herunder også seksuell trakassering. Uønsket seksuell oppmerksomhet og uønsket seksualisert eller gendret språk, regnes som seksuell trakassering. Alle har selv et ansvar for at de ikke begår trakassering. Dersom noen blir kjent med at dette forekommer i organisasjonen eller begås av noen som omfattes av disse retningslinjene, plikter de å forsøke å hindre at dette fortsetter, og de plikter å varsle.

Alle som omfattes av disse retningslinjene plikter å ta all informasjon de mottar om trakassering på alvor og rapportere dette etter rutiner som er beskrevet i dette dokumentet se § 8.

3. Ansvarlig oppførsel i forhold til biomangfoldet.

I tråd med NBFs formålsparagraf forventer vi at foreningen og foreningens medlemmer oppfører seg slik at vi ikke skader naturen og biomangfoldet, både på og utenfor foreningens arrangementer.

Det betyr:

- at vi respekterer vernebestemmelser knyttet både til områdevern og artsvern, og blant annet avstår fra plukking og høsting i verneområder eller av fredete arter. Brudd på vernebestemmelser og artsfredning vil kunne bli rapportert til vernemyndighetene eller anmeldt.

- at vi oppfører oss ansvarlig når det gjelder rødlistete arter i høye rødlistekategorier (VU, EN, CR) etter den til enhver tid gjeldende rødlista, og etter nøktern vurdering også NT-arter. Plukking av slike arter skal kun skje for vitenskapelig dokumentasjonsformål (offentlig herbarium) eller for nødvendig bestemmelsesarbeid i forbindelse med florakartlegging, floravokteri eller tiltak/skjøtsel og mulig vern.

I all samlingsvirksomhet (også høsting av nyttevekster) som ikke omfattes av de to punktene ovenfor, forventer vi at medlemmene nøkternt vurderer populasjonens tåleevne, også hva som vil skje om mange gjør det en selv gjør, og oppfører seg skånsomt. Selv ikke-rødlistete arter kan være regionalt sjeldne og forekomme i små populasjoner, og det skal vi forholde oss til.

NBF forventer dessuten at medlemmene ikke bidrar til spredning av arter i de høyeste risikokategoriene på Fremmedartslista (HI og SE), spesielt de som forekommer på forbudslista (Forskrift om fremmede organismer). Brudd på forskriften vil kunne bli anmeldt.

Spesielt graverende adferd overfor det biologiske mangfoldet vil kunne regnes som brudd på disse retningslinjene, se §8.

4. Forhold ved skjøtsel; eksterne aktører, som grunneiere og leverandører

4.1 Grunneiers rettigheter

Grunneiers rettigheter må respekteres, og samtykke må hentes inn før skjøtsel drives. Kun aktiviteter som hører inn under allemannsretten kan utøves uten grunneiers samtykke.

4.2 Leverandøransvar

Leverandører skal betales avtalt sum til avtalt tid. Leverandører som skal gjøre skjøtselarbeid på tredjeparts (annen grunneiers) eiendom, skal orienteres om grunneiers rettigheter. Leverandører må ha ansvarsforsikring.

5. Sikkerhet på tur.

5.1. Deltakelse på eget ansvar

NBF og grunnorganisasjonene baserer alle fellesturer og aktiviteter på at deltakerne selv er ansvarlige for egen sikkerhet. All deltakelse skjer på eget ansvar. Turledere må til enhver tid tilstrebe at aktiviteter blir gjennomført på en trygg måte i samsvar med tradisjonelt norsk friluftsliv. Det presiseres at våre turledere ikke er profesjonelle i den forstand at de har føring av grupper i naturen som yrke. De går som turledere på dugnadsbasis fordi de har stor blomsterglede de ønsker å dele med andre. Deltakerne er selv ansvarlig for å følge turlederens instruksjoner.

5.2. Forsikring

Turdeltakere må selv ordne med personlig reise- og ulykkesforsikring. NBF og/eller grunnorganisasjonene påtar seg ikke ansvar for økonomiske følger av mulige uhell/skader som måtte inntreffe under avvikling av turene/aktivitetene.

6. Rusmidler

6.1. Alkohol

På arrangementer og turer hvor det nytes alkohol, skal norsk alkohollovgivning respekteres. Det skal tydelig skilles mellom de som er over og under 18 år, og det må være et synlig alkoholfritt alternativ tilgjengelig. Det skal ikke under noen omstendigheter gis alkohol til mindreårige.

6.2. Ulovlige rusmidler

Ulovlige rusmidler skal ikke benyttes på arrangement i regi av NBF og/eller grunnorganisasjonene. Alle som omfattes av disse retningslinjene plikter å ta all informasjon de mottar om ulovlige rusmidler eller brudd på norsk alkohollovgivning på alvor og rapportere dette etter rutiner som er beskrevet i dette dokumentet

7. Økonomi og innkjøp

7.1. Regnskap

Alle NBFs grunnorganisasjoner må ha et bevisst forhold til regnskapsføring og ha gode økonomiske retningslinjer og rutiner.

Spesielt graverende adferd eller mislighold, for eksempel korrupsjon og underslag, vil regnes som brudd på disse retningslinjene og vil behandles etter rutiner som er beskrevet i dette dokumentet, se § 8.

8. Rutiner i forhold til brudd og varsling

8.1 Rapporteringsplikt

Det er rapporteringsplikt ved brudd på disse retningslinjene. Tillitsvalgte eller andre som blir kontaktet med informasjon om mulige brudd på disse retningslinjene har en plikt til å handle og informere personen som rapporterer hvilke skritt som vil bli tatt for å håndtere saken. Brudd på retningslinjene skal rapporteres så raskt som mulig, og senest ett år etter hendelsen.

8.2 Rapporteringsmåter

Brudd på disse retningslinjene varsles på følgende måte:

Varsel kan skje muntlig, men må dokumenteres skriftlig, til styreleder i gjeldende grunnorganisasjon og/eller daglig leder sentralt. Varsel, møter og den videre prosess skal dokumenteres skriftlig og lagres. Personvern skal sikres. Varsler har rett til å forholde seg anonym.

Alle varsler skal tas på alvor og følges opp direkte. Daglig leder kan informere styreleder ved gjeldende grunnorganisasjon og/eller styreleder sentralt avhengig av alvorlighetsgrad. All informasjon skal behandles strengt konfidensielt.

Dersom det varsles om saker som er brudd på norsk lov, skal politiet varsles.

8.3 Reaksjoner ved brudd på retningslinjer:

Brudd på retningslinjer kan føre til følgende konsekvenser, avhengig av alvorlighetsgrad:

8.3.1 Advarsel

Alle brudd skal minimum følges opp med en muntlig eller skriftlig advarsel.

8.3.2 Bortvises

Ved regelbrudd på arrangementer, kan arrangør forlange at personen som har begått regelbruddet skal forlate arrangementet.

Ved regelbrudd på arrangementer, kan foreningens styre nekte helt eller delvis å dekke reise og/eller opphold for arrangementet.

8.3.3 Suspensjon

Daglig leder eller styreleder kan suspendere medlemmer for en begrenset tidsperiode opp til 6 måneder. Hovedstyre kan over en lengre periode eller permanent

suspendere medlemmer. Landsmøtet kan på førstkommende møte opprettholde eller avvise suspensjonen. Ingen kan suspenderes uten først å ha fått mulighet til å forklare seg. Jmfør § 35 i Norsk Botanisk Forenings vedtekter.

8.3.4 Fratredelse av tillitsverv

Dersom et medlem i Norsk Botanisk Forening har begått alvorlige brudd på disse retningslinjene, kan hovedstyret be om at hen oppgir alle sine verv i Norsk Botanisk Forening. Medlemmet tas da ikke automatisk inn igjen i tidligere posisjoner. Jfr. §35 i NBFs vedtekter.

8.4 Behandling av Hovedstyret

Daglig leder har ansvar for oppfølging ved brudd på etiske retningslinjer. Ved grove brudd skal daglig leder orientere styreleder og disse kan innstille på en sanksjon som skal behandles av hovedstyret. Dersom daglig leder og/eller styreleder er berørte i saken, vil den aktuelle saken innstilles på av en annen i stab og styre før behandling i hovedstyre.